

PĀVILA PIRMAIS MISIJAS CEĻOJUMS

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Apd 13, 2kor 4:7–10, Rm 10:1–4, Rm 3:19, Apd 14:1–26, Rm 9–11.

ATMIŅAS PANTS:

“Tad nu, mīļie brāļi, lai jums top zināms, ka caur viņu jums pasludināta grēku piedošana, un no visa, no kā pēc Mozus bauslības jūs nevarējāt tikt attaisnoti, ikviens, kas tic, esat viņā attaisnoti” (Apd 13:38, 39).

Evanģēlijam pavisam noteikti ir jānokļūst pie pagāniem, tāpat kā pie jūdiem. Tā bija vēsts, ko lēni, bet noteikti agrīnie jūdu kristieši sāka aptvert.

Pirmais tiešais ziņojums par pagānu pievienošanos ticībai lielā mērā ir saistīts ar Antiohiju. Citiem vārdiem, pirmā pagānu draudze tika dibināta Antiohijā, kaut arī tajā bija ievērojams skaits jūdu ticīgo (Gal 2:11–13). Pateicoties tās dibinātāju misijas garam un jaunajam impulsam, ko atnesa Barnabas un Pāvila ierašanās, draudze strauji auga un kļuva par pirmo svarīgo kristiešu centru ārpus Jūdejas. Dažos aspektos tā pat pārspēja draudzi Jeruzālemē.

Tā kā apustuļi vēl joprojām bāzējās Jeruzālemē, Antiohija kļuva par kristīgās misijas rašanās vietu. No šīs vietas un ar vietējo ticīgo atbalstu Pāvils devās visos trīs misijas ceļojumos. Pateicoties viņu nodošanās garam, kristietība kļuva par to, ko Jēzus bija plānojis: pasaules reliģiju, kas izplatīs evaņģēliju “visām tautām, ciltīm, valodām un ļaudīm” (Atkl 14:6).

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 18. augustā.

Salamīnas un Pafa

Apd 13. nodaļā Lūka atkal raksta par Antiohiju, lai iesāktu stāstu par Pāvila pirmo misijas ceļojumu, kas aizņem divas nodaļas (Apd 13, 14). No šejienes līdz grāmatas beigām uzmanība ir pievērsta Pāvilam un viņa misijai pagānu vidū.

Šis ir pirmais misijas darbs Apustuļu darbu grāmatā, ko rūpīgi un mērķtiecīgi ir izplānojusi atsevišķa draudze. Tomēr Lūka ir uzmanīgs, izceļot to, ka šādi centieni nāk no Dieva, nevis pēc ticīgo pašu iniciatīvas. Tomēr Dievs var darboties tikai tad, ja mēs labprātīgi noliekam sevi tādās pozīcijās, kur Viņš var mūs izmantot.

Izlasi Apd 13:1–12. Kādas galvenās domas Lūka grib uzsvērt attiecībā uz Barnabas un Pāvila aktivitātēm Kiprā? _____

Pirms misionāru došanās ceļā bija aizlūgšanu un gavēšanas periods. Šajā kontekstā roku uzlikšana bija svētīšanas akts vai uzticēšana Dieva žēlastībai (Apd 14:26) uzdevumam, kas bija jādara.

Kipras sala atrodas Vidusjūras ziemeļaustrumu stūrī, netālu no Antiohijas. Tā bija dabiska vieta, no kuras sākt, ne tikai tāpēc, ka Barnaba bija no Kipras, bet arī tāpēc, ka evaņģēlijs bija jau aizsniedzis salu. Tomēr vēl noteikti bija daudz darāmā.

Atrodoties Kiprā, Barnaba un Pāvils – un Barnabas brālēns Jānis Marks (Apd 15:39, Kol 4:10), kas bija kopā ar viņiem, – sludināja Salamīnu sinagogā. Tā Pāvils parasti darīja – viņš vispirms sludināja sinagogās, bet pēc tam pievērsās pagāniem. Tā kā Jēzus bija Israēla Mesija, bija skaidrs, ka jūdiem evaņģēlijs bija jādzird pirmajiem.

Pēc Salamīnām viņi devās uz rietumiem, pa ceļam sludinādami (kā varam iedomāties), kamēr nonāca galvaspilsētā Pafā. Stāstījums tagad pievēršas divām personām: māgam vārdā Barjēzus, kas pazīstams arī kā Elima, un Sergijam Paulam, vietējam Romas pārvaldniekam. Stāsts ir labs paraugs tam, kā evaņģēlijs tika uzņemts divos pretējos veidos: no vienas puses, ar atklātu pretestību, bet, no otras puses, ar uzticības pilnu pieņemšanu par no augstas pagānu amatpersonas. Apd 13:12 valoda skaidri norāda uz atgriešanos.

Padomā, kā tas varēja būt, ka šajā gadījumā jūds bija tas, kurš pretojās patiesībai, bet pagāns to pieņēma. Kā tas var palīdzēt mums saprast, kāpēc reizēm tie, kas ir no citām kristīgajām konfesijām, ir grūtāk aizsniedzami ar “mūsu laika patiesību” nekā tie, kuri vispār nav saistīti ar ticību? _____

Pisidijas Antiohija. 1. daļa

No Kipras Pāvils un viņa biedri aizceļoja uz Pergu Pamfilijā, mūsdienu Turcijas dienvidu piekrasti. Pirms viņi pārcēlās uz Pisidijas Antiohiju, Lūka ziņo par divām nejaušām, bet nozīmīgām izmaiņām: Pāvils kļūst par galveno tēlu (līdz šim Barnaba vienmēr bija minēts kā pirmais) un Lūka pārtrauc lietot Pāvila jūdu vārdu ("Sauls") un sāk saukt viņu tikai par Pāvilu (Apd 13:9). Tas, iespējams, ir tāpēc, ka no šī brīža Pāvils pārsvarā atrodas grieķu–romiešu vidē.

Apd 13:13 ziņo, ka Jānis Marks dodas atpakaļ uz Jeruzālemi. Pantos mēs netiekam informēti par Jāņa Marka promiešanas iemesliem. Elena Vaita rakstīja, ka, piedzīvojis bailes un mazdūšību priekšā esošo grūtību dēļ, "Marks bija nobijies un, zaudējis drosmi, atteicās iet tālāk un atgriezās Jeruzālemē" ("Apostuļu darbi" 170. lpp.). Dievs nekad nebija apsolījis, ka tas būs viegli. Tieši pretēji, Pāvils jau no paša sākuma zināja, ka viņa kalpošana Jēzum būs saistīta ar daudzām ciešanām (Apd 9:16), bet viņš bija iemācījies pilnībā paļauties uz Dieva spēku, un tas bija viņa spēka noslēpums (2kor 4:7–10).

Izlasi Apd 13:38. Kas bija Pāvila galvenā vēsts Antiohijas sinagogā? _____

Apd 13:16–41 satur pirmās Pāvila svētrunas, par kurām ziņots Jaunajā Derībā. Protams, tā nebija pirmā Pāvila svētruna, un nav šaubu, ka tas ir tikai īss kopsavilkums tam, ko viņš pateica.

Svētruna ir sadalīta trīs galvenajās daļās. Tā sākas ar kopīgiem uzskatiem par to, ka Israēls bija Dieva izraudzīts, un par ķēniņu Dāvidu (Apd 13:17–23). Šīs daļas nolūks ir izveidot saikni ar jūdu auditoriju. Pēc tam tā atklāj Jēzu kā Dieva apsolījumu piepildījumu – kā Dāvida pēcteci, kas atnesīs glābšanu Israēlam (Apd 13:24–37). Ietverts arī brīdinājums par Jēzū piedāvātās glābšanas atmešanu (Apd 13:38–41).

Svētrunas noslēgums ir 38. un 39. pants, kas ietver Pāvila vēsts par taisnošanu būtību. Piedošana un taisnošana ir pieejama tikai caur Jēzu, nevis ar Mozus likuma palīdzību. Šie panti nesaka, ka likums ir atcelts. Tie tikai izgaismo tā nespēju paveikt to, ko jūdi sagaidīja: ka tas paveiks taisnošanu (Rm 10:1–4). Šādas spējas ir tikai Jēzum Kristum (Gal 2:16).

Ko nozīmē tas, ka glābšana ir tikai Jēzū? Kā tu pamato uzskatu, ka ir nepieciešams ievērot Dieva morāles likumu, lai arī tas nespēj attaisnot? _____

Pisidijas Antiohija. 2. daļa

Apd 13:38, 39 atklāj jautājumu par likuma nespēju taisnot, kas ir svarīgs doktrinārs uzskats. Neskatoties uz tā morāles baušļu saistošo raksturu, likums nespēj nest taisnību, jo tas nevar radīt pilnīgu paklausību tajos, kas to ievēro (Apd 15:10, Rm 8:3). Pat ja likums varētu radīt mūsos pilnīgu paklausību, šī pilnīgā paklausība nevar salīdzināt mūsu pagātnes grēkus (Rm 3:19, Gal 3:10, 11). Tieši tāpēc taisnošanu nevar nopelnīt, pat ne daļēji. Mēs varam saņemt to tikai ticībā Jēzus salīdzinošajam upurim (Rm 3:28, Gal 2:16), dāvanu, ko neesam pelnījuši. Lai arī cik svarīga ir paklausība kristiešu dzīvē, tā nevar mums nopelnīt glābšanu.

Izlasi Apd 13:42–49. Kā sinagoga uzņēma Pāvila vēsti? _____

Neskatoties uz skarbo toni, kā Pāvils noslēdza savu vēsti, lielākā daļa sinagogas atsaucās ļoti labvēlīgi. Nākamajā sabbatā viss tomēr radikāli mainījās. Visticamākais, ka “jūdi”, kas atmeta evaņģēlija vēsti, bija sinagogas vadītāji, kas pārstāvēja oficiālo jūdaismu. Lūka apraksta viņu nežēlīgo attieksmi pret Pāvilu kā greizsirdību.

Senajā pasaulē vairāki jūdaisma aspekti, tādi kā monoteisms, dzīvesveids un pat sabats bija ļoti saistoši starp nejudiem, un daudzi no viņiem pievienojās jūdu ticībai kā jaunpienācēji. Tomēr nopietns šķērslis bija apgraižšana, jo tā tika uzskatīta par barbarisku un pretīgu tradīciju. Līdz ar to daudzi pagāni apmeklēja sinagogu, lai pielūgtu Dievu, bet oficiāli nepievērsās jūdaismam. Viņus pazina kā tos, kas “bīstas Dieva”, un viņi varēja būt Antiohijas sinagogas dievbijīgie, kā arī jaunatgriezītie (Apd 13:16, 43), kas palīdzēja izplatīt jaunumus par Pāvila vēsti starp pārējiem ļaudīm, un viņi sapulcējās lielā skaitā. Iespēja piedzīvot glābšanu bez pievēršanās jūdaismam, bez šaubām, daudziem bija pievilcīga.

Tas var palīdzēt izskaidrot jūdu vadītāju greizsirdību. Jebkurā gadījumā, atmetot evaņģēliju, viņi ne tikai izslēdza sevi no Dieva glābšanas, bet arī ļāva Pāvilam un Barnabam pievērst pilnu uzmanību pagāniem, kas priecājās un slavēja Dievu par to, ka viņi ir iekļauti Dieva glābšanas plānā.

Ikonija

Pēc jūdu vadītāju sakūdišanas Antiohijā vietējās autoritātes samusināja pūli pret Pāvilu un Barnabu un padzina viņus no pilsētas (Apd 13:50). Mācekļi tomēr bija pilni prieka un Svētā Gara (Apd 13:52). Tad misionāri steidzās uz Ikonijas pilsētu.

Izlasi Apd 14:1–7. Kāds bija rezultāts Pāvila un Barnabas aktivitātēm Ikonijā? _____

Ikonijā Pāvils un Barnaba turpināja savu ieradumu uzrunāt vispirms jūdus un tikai pēc tam pievērsties pagāniem. Pāvila svētruna Antiohijā (Apd 13:16–41) atklāj galveno iemeslu, kāpēc jūdiem viņu kalpošanā bija priekšroka: Israēla izredzētība kopā ar visu, ko tā ietvēra (Rm 3:2, 9:4, 5) un Dieva apsoliņuma papildījums, sūtīt Glābēju no Dāvida cilts. Neskatoties uz faktu, ka daudzi jūdi atmeta evaņģēliju, Pāvils nekad nezaudēja cerību, ka jūdi lielā mērā atgriezīsies.

Rm 9–11 Pāvils skaidri pasaka, ka “ne visi, kas cēlušies no Israēla, ir Israēls” (Rm 9:6) un ka, tikai pateicoties Dieva žēlastībai, daži jūdi vispār ir ticīgi. Dievs neatmeta Savus ļaudis, bet “arī šajā laikā ir kāds atlikums, kas žēlastībā izredzēts” (Rm 11:5). Pāvils turpināja sludināt evaņģēliju pagāniem, kaut arī viņš ticēja, ka kādu dienu vairāk jūdu sāks ticēt Jēzum.

“Pāvila arguments Rm 9–11 piedāvā vēl vienu izskaidrojumu misijas stratēģijai, pēc kuras viņš rikoja Apustuļu darbu stāstījumā un katru kristiešu paaudzi konfrontē ar teoloģisku uzsvāru, kāpēc ir svarīgi nest liecību neticīgajiem jūdiem.” (David G. Peterson, “The Acts of the Apostles” (Grand Rapids: Eerdmans, 2009), 401. lpp.)

Situācija daudz neatšķīrās no Antiohijas. Pirmā reakcija uz Pāvila evaņģēliju gan no jūdu, gan pagānu puses bija ļoti pozitīva, bet atkal neticīgie jūdi, iespējams, vietējās jūdu kopienas vadītāji, sakūdija pagānus pret misionāriem, izraisot šķelšanos ļaužu vidū. Tā kā pretinieki plānoja uzbrukt Pāvilam un Barnabam un viņus nolīnčot, abi misionāri atstāja pilsētu un devās uz nākamo.

Jūdiem ir ne tikai jādzird evaņģēlijs, bet arī jāredz tas izdzīvots starp tiem, kas apliecina Jēzus vārdu. Ja tev ir jūdu izcelsmes paziņas, kāda ir tava liecība viņiem? _____

Listra un Derbe

Nākamā vieta, ko Pāvils un Barnaba apmeklēja, bija mazpazīstams ciemats aptuveni 29 km uz dienvidrietumiem no Ikonijas. Lai gan viņi pavadīja tur kādu laiku (Apd 14:6, 7, 15), Lūka ziņo tikai par vienu stāstu: klibā vīra, iespējams, ubaga, dziedināšanu, kas no dzimšanas bija cietis no šīs kaites.

Izlasi Apd 14:5–19. Ko viņu reakcija pret Pāvilu atklāj par to, cik dziļi ļaudis bija iestiguši nezināšanā? _____

Pūli tik ļoti iespaidoja brīnums, ka viņi sāka uzskatīt Pāvilu un Barnabu par dieviem – Barnabu par Zevu, augstāko no grieķu dievībām, un Pāvilu par Hermeju, Zeva pavadoni un runasvīru. Ļaudis pat gribēja pienest viņiem upurus.

Latīņu dzejnieks Ovīdijs (43. g. p.Kr. – 17./18. g.) agrāk bija stāstījis leģendu par šiem pašiem diviem dieviem, kas, nomaskējušies kā cilvēki, bija apmeklējuši kādu pilsētu šajā pašā apgabalā (Frīģijas pakalnus) un meklējuši vietu, kur atpūsties. Saskaņā ar leģendu kāds pazemīgs, padzīvojis pāris izturējās pret viņiem laipni un ar viesmīlību. Pārējie cilvēki bija vienaldzīgi. Pateicoties viņu laipnībai un viesmīlībai pret nepazīstamajiem viesiem, pāra māja tika pārvērsta par templi un viņi paši par priesteriem, bet pārējā pilsēta tika pilnībā iznīcināta (“Metamorfozes” 611–724).

Tā kā šāds stāsts tika stāstīts šajā reģionā, ļaužu reakcija uz Pāvila brīnumu nav nekāds pārsteigums. Stāsts arī palīdz izskaidrot, kāpēc pūlis domāja, ka misionāri ir šie divi dievi, nevis, piemēram, Asklepijs, dziedināšanas dievs. Pāvils un Barnaba tomēr spēja apstādīnāt nepareizo pielūgsmi. Beigās daži pretinieki no Antiohijas un Ikonijas pilnībā izmainīja situāciju, un Pāvils tika nomētāts ar akmeņiem un uzskatīts par mirušu.

Izlasi Apd 14:20–26. Kur Pāvils un Barnaba noslēdza savu ceļojumu? Un ko viņi darīja atpakaļceļā? _____

Pāvils teica: “Dieva valstībā mums jāieiet caur daudzām ciešanām” (Apd 14:22). Ko tas nozīmē? Kā jūs varbūt esat piedzīvojuši to, kas šeit ir pateikts? Vēl svarīgāk – kā jūs varat mācīties augt ticībā, lai arī kādas “ciešanas” piedzīvojat? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Kristus zemes dzīves laikā Viņš mēģināja izvest jūdus no viņu nošķirtības. Centuriona un Sīrijas fenīciešu sievietes atgriešanās bija viņa tiešā darba piemēri, strādājot ar cilvēkiem, kas nebija Israēla atzīti. Bija pienācis laiks aktīvam un ilgstošam darbam starp pagāniem, no kuriem daudzas kopienas priecīgi pieņēma vēsti un slavēja Dievu par saprātīgas ticības gaismu. Jūdu neticība un ļaunprātīgie nolūki neizmainīja Dieva nolūku. Jo jauns Israēls bija uzpotēts vecam olīvu kokam. Sinagogas bija aizvērtas pret apustuļiem, bet privātmājas bija plaši atvērtas viņu lietošanai, un publiskās pagānu ēkas arī tika izmantotas, lai sludinātu Dieva vārdu.” (Elena Vaita “Sketches From the Life of Paul” 51. lpp.)

“Visās savās misionāru gaitās un pasākumos Pāvils un Barnaba centās sekot Kristus piemēram, labprātīgi uzpurējoties un uzticīgi un nopietni pūloties dvēseļu labā. Būdami modri, dedzīgi un nenogurdināmi, tie neņēma vērā savas tieksmes vai personīgās ērtības, bet ar dievbijīgu degsmi un nerimstošām aktivitātēm vienmēr sēja patiesības sēklu. Un, tā darot, viņi pastāvīgi sniedza arī praktiskas pamācības, kam bija neaprstāma vērtība visu to dzīvē, kas nostājās par evaņģēliju. Šis svinīgais nopietnības un dievbijības gars uz jaunatgriezto mācekļu prātiem atstāja paliekošu ietekmi, atgādinot par evaņģēlija vēsts svarīgo nozīmi.” (Elena Vaita “Apustuļu darbi” 186. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pakavējieties vairāk pie stāsta par Jāņa Marka bēgšanu, kad sākās grūtības. Pāvils un Barnaba vēlāk par to sastrīdējās, jo Barnaba gribēja viņu atkal pieņemt, bet Pāvils negribēja (sk. Apd 15:37). Vēlākajos gados Pāvils tomēr rakstīja: “Atrodi Marku un ņem viņu sev līdzi, jo viņš man var būt noderīgs kalpošanā” (2Tim 4:11). Kādas mācības mēs varam šeit gūt sev attiecībā uz tiem, kas noteiktos apstākļos izrādās neuzticīgi savam aicinājumam?

2. Pārskati Pāvila un Barnabas reakciju uz listriešiem, kad viņus kļūdaini sāka uzskatīt par dieviem (Apd 14:14–18). Kā mēs varam reaģēt, kad esam kārdināti gūt pagodinājumu no tā, ko ir darījis Dievs?

3. Izlasi Apd 14:21–23. Balstoties uz Pāvila un Barnabas paraugu, ko mēs individuāli un kā draudze darām, lai barotu vai stiprinātu jaunatgriezto ticību?

4. Kā mēs varam pārliecināties, ka neļaujam cilvēku radītām tradīcijām vai pat uzskatiem, kas mums ir bijuši ilgu laiku, nostāties ceļā patiesībai, kā tas bija reliģiskajiem vadītājiem, kas nostājās pret Pāvilu?